

2015

M.A.

3rd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER—SAN-302

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

1. के अभाववादिनः ? तेषां कति विकल्पाः सम्भवन्ति ? प्रस्तूयन्ताम् । 10

अथवा

व्यङ्ग्यार्थस्य वाच्यार्थाद् वैलक्षण्यं आनन्दवर्धनाचार्यदिशा सोदाहरण प्रतिपाद्यताम् ।

2. अध उल्लिखितयोरेकतरस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्य —5

i) प्रतीयमानं पुनरन्यदेव

वस्त्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम् ।

(Turn Over)

—o—

ii) वसु नैता रसस्तेषां भद्रकः ।

नासौ योगो न तन्म नान्दोऽस्मिन् यत्र दृश्यते ॥

i) न तत्र शानं न तच्छिल्पं न सा विद्या न सा कला ।

5. अधोर्ध्वयोरेकतरस्य संस्केतभाषया देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या —

निर्दिष्टः ? तस्य अवस्थासु त्रयाणां स्वरूपं सूचयन्तं प्रतिपाद्यताम् । 3+1+6
दशजपककारिदशां काव्यलक्षणं प्रदीयताम् । काव्यस्य कति अवस्थाः प्रत्येकत्रेण

अथवा

स्वरूपं दृष्टान्तमिदं प्रतिपाद्य सादृश्यं वेसादृश्यञ्च निरूपयताम् । 4+4+2

4. नाट्य-नृत्य-यत्न-शब्दानां धार्मिकलक्षणपूर्वकं लक्षणमुल्लिखयताम् । तत्र तेषां

आलोच्यताम् ।

त्रिषु नाट्यमण्डपेषु मध्यमप्रमाणस्य प्रेक्षागृहस्य उपयोगः प्रमाणञ्च सूचितयताम्

अथवा

नाट्यस्य विवर्तनं वृत्तयताम् ।

3. भरतमुनेः नाट्यशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति ? नाट्यशास्त्रोक्तानिदशां

व्यतिरिक्तं सूचितयताम् ॥

व्यङ्कनः काव्यलक्षणेषु स

मुपसर्जनीकरितव्याख्या ।

ii) यथास्यः शब्दो वा तस्य —

विभक्तिं लक्षणमवदानस्य ॥

यतः प्रतिबन्धवर्णनविरक्तं